

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa Z. W., M. J.

przeciwko Powiatowi Ż.

o odszkodowanie i wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 marca 2017 r.,

skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 3 listopada 2015 r., sygn. akt VI Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od każdego z powodów po 2025 zł (dwa tysiące
dwadzieścia pięć) na rzecz strony pozwanej tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka, po sprecyzowaniu, żądała zasądzenia 48 937,27 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi. Powód, po sprecyzowaniu, żądał 50 000 zł tytułem wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi.

Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z 27 maja 2014 r. zasądził od pozwanego, tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, na rzecz powódki kwotę 25 938,50 zł, a na rzecz powoda kwotę 26 646,13 zł – wraz z ustawowymi odsetkami.

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z 3 listopada 2015 r., na skutek apelacji powodów oraz pozwanego, zmienił wyrok Sądu Rejonowego i zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów wskazane w wyroku kwoty tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych (pkt 1 i 2), oddalając apelację powodów w pozostałym zakresie (pkt 3), oddalił apelację pozwanego (pkt 4), rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt. 5 i 6).

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyli powodowie w części oddalającej ich apelację. Zarzucono naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 151 § 1 k.p. i art. 151¹ § 1 i 2 k.p. w zw. z § 5 ust. 1 oraz § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto, zarzucono naruszenie prawa procesowego, to jest: (-) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń i wniosków z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym w postaci uznania wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, iż powodowie w godzinach między 23.00 a 7.00 nie wykonywali pracy, oraz (-) art. 322 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparli na twierdzeniu, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, to jest:

(-) dotyczące wykładni art. 151 k.p. oraz art. 151¹ k.p., a sprowadzające się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy zasadnym pozostaje abstrakcyjne założenie, że praca była świadczona w określonym przedziale godzinowym, podczas gdy jak wynika z przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w postaci rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r., rodzinne domy dziecka pozostają placówkami o charakterze całodobowym, gdzie opieka nad wychowankami winna być świadczona nieprzerwanie bez względu na porę dnia czy dzień tygodnia, a tym samym niezapewnienie należytej obsady kadrowej rodzi konieczność świadczenia pracy de facto przez całą dobę w większości w czasie traktowanym przez art. 151 k.p. jako ponadnormatywny czas pracy;

(-) dotyczące wykładni pojęcia „praca w godzinach nadliczbowych” w sytuacji gdy z uwagi na charakter świadczonej pracy przez pracownika jednoosobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej praca ta z uwagi na niezapewnienie należytej

obsady kadrowej winna być świadczona przez całą dobę, zatem każda godzina pracy ponad obowiązujący pracownika system i rozkład czasu pracy pozostaje pracą w godzinach nadliczbowych.

W uzasadnieniu wniosku, skarżący twierdzili, że wychowawca w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej ma obowiązek sprawowania całodobowej nieprzerwanej opieki, a skoro praca jest wykonywana całodobowo, to każda godzina pracy świadczonej ponad normatywny wymiar powinna stanowić pracę w godzinach nadliczbowych. Dalej wskazali, że zasadnym pozostaje odpowiedź na pytanie czy prawidłowym jest przyjmowanie założenia jakoby praca była świadczona w określonym przedziale czasowym, który odbiega od rzeczywistego czasu pracy, pozbawiając pracowników prawa do należytego wynagrodzenia za pracę świadczoną w czasie ponadnormatywnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodów pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Jeżeli okoliczności te nie zachodzą, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c., uprawniony jest do wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalonym jest pogląd, że istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. występuje, gdy istniejące w rozpoznawanej sprawie zagadnienie prawne ma znaczenie dla rozwoju prawa lub ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania innych podobnych spraw

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 maja 2010 r., II PK 55/10, LEX nr 1663558 oraz powołane tam orzeczenia). Ponadto, w orzecznictwie wskazuje się, że istotne zagadnienie prawne, jeżeli ma stanowić przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinno występować w rozpoznawanej sprawie, nie można rozpatrywać kwestii prawnej oderwanej od wyjaśnionego w sprawie stanu faktycznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2007 r., I UK 161/07, LEX nr 885063). W postępowaniu kasacyjnym nie jest bowiem dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia; z kolei zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów nie mogą stanowić podstawy skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Na wstępie należy zauważyć, że Sąd Rejonowy ustalił, a ustalenia te podzielił Sąd Okręgowy, że powodowie formalnie zatrudnieni na stanowiskach dyrektorów w Rodzinnych Domach Dziecka pełnili funkcję jedynych wychowawców. Wykonywali obowiązki związane z przygotowaniem posiłków, higieną, sprzątaniami, pomocą w nauce, opieką nad wychowankami przez 7 dni w tygodniu od godziny 7.00 do 23.00. Jednocześnie ocenił, że twierdzenie, aby powodowie zasadniczo wykonywali swoje obowiązki całą dobę z przerwą na czynności higieniczne nie znajduje potwierdzenia w prawidłowo zebranych materiałach dowodowych i jest sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego. Zestawiając powyższe ustalenia z twierdzeniami i argumentacją zawartą we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w ocenie Sądu Najwyższego sformułowane przez skarżących problemy nie są istotnymi zagadnieniami prawnymi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., sprowadzają się bowiem do zakwestionowania ustaleń faktycznych i ich oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy. Skarżący oczekują od Sądu Najwyższego dokonania w postępowaniu kasacyjnym ponownej oceny materiału dowodowego, kwestionując przy tym ustalenia faktyczne, jakie zostały przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku – co ze względu na cel postępowania kasacyjnego i niedopuszczalność zarzutów kasacyjnych dotyczących ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów - nie może prowadzić do przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania. Niezależnie od tego, odnosząc się do argumentacji skarżących, z perspektywy zastosowania regulacji dotyczących pracy w godzinach nadliczbowych trudno podzielić twierdzenia skarżących, że skoro rodzinne domy dziecka są placówkami o charakterze całodobowym, to opieka nad wychowankami powinna być świadczona nieprzerwanie, a więc w przypadku wychowawcy jednoosobowej placówki opiekuńczo - wychowawczej oznacza to, iż wykonuje on obowiązki pracownicze przez całą dobę we wszystkie dni tygodnia. Rozstrzygnięcie kwestii czy, a jeżeli tak, w jakim zakresie dany pracownik wykonuje pracę (faktycznie wykonuje obowiązki pracownicze) w godzinach nadliczbowych zależy każdorazowo od ustaleń faktycznych, również w przypadku wychowawcy jednoosobowej całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., rozstrzygnięto jak w sentencji.

O kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804) oraz art. 108 § 1 k.p.c. - stosowanych w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.